

Γειά σας. Είμαι ο John Haldon, Πρόεδρος της Διεθνούς Ενώσεως Βυζαντινών Σπουδών που εκπροσωπεί 37-38 χώρες παγκοσμίως και ασχολείται με την μελέτη της ύστερης Ρωμαϊκής και Βυζαντινής περιόδου. Προφανώς μας ανησυχούν ιδιαίτερα οι εξελίξεις γύρω από τις οικοδομικές εργασίες του Μετρό Θεσσαλονίκης και ο σχεδιασμός αναφορικά με τις αρχαιότητες που βρέθηκαν εκεί.

Έχω ήδη γράψει σειρά επιστολών προς τις αρμόδιες αρχές, συμπεριλαμβανομένου και του Πρωθυπουργού, συνεπώς δεν νομίζω ότι χρειάζεται να επαναλάβω τις τεχνικές λεπτομέρειες τις οποίες ανέφερα στις επιστολές αυτές. Θα ήθελα απλώς να αναφερθώ σε δύο πολύ σημαντικά ζητήματα:

- Το πρώτο θέμα είναι ότι η σύγχρονη αρχαιολογία δεν επικεντρώνεται σε στατικά ερείπια, αλλά σε μια συνεχιζόμενη διαδικασία ανακάλυψης και «επαν-ερμηνείας». Για να επιτύχουμε τους στόχους της διαδικασίας αυτής, δηλαδή να αυξήσουμε την γνώση μας για το παρελθόν, είναι πραγματικά σημαντικό να διατηρήσουμε τους αρχαιολογικούς χώρους όσο πιο άθικτους μπορούμε και να διατηρήσουμε την ακεραιότητα των ευρημάτων, των δομών και όποιων άλλων στοιχείων αρχαιολογικής φύσεως βρεθούν στους χώρους αυτούς. Έτσι οι επόμενες γενιές θα έχουν την δυνατότητα να εξάγουν σημαντικές πληροφορίες από αυτούς, εν μέρει διότι θα έχουν στη διάθεσή τους τεχνολογίες τις οποίες εμείς δεν διαθέτουμε. Θα ήταν πραγματικά κρίμα οι επόμενες γενιές να πουν ότι *«εμείς θα είχαμε την δυνατότητα να ανακαλύψουμε κάποια πράγματα, όμως οι γενιές των ετών 2020-2021 απέτυχαν να διατηρήσουν το αρχικό πλαίσιο και μας στέρησαν τις ευκαιρίες που θα μπορούσαμε στις μέρες μας να εκμεταλλευτούμε»*.
- Υπάρχει και ένα δεύτερο θέμα: και αυτό είναι μάλλον ευρύτερο θέμα. Δεν ξέρω εάν έχετε όλοι πρόσβαση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης του βυζαντινού “κύκλου” του Facebook, Twitter κλπ. – αλλά υπάρχει μια αρνητική δημοσιότητα σε σχέση με την Ελληνική Δημοκρατία αυτή την

περίοδο με αρνητικούς παραλληλισμούς μεταξύ της κατάστασης στο μετρό της Θεσσαλονίκης και της τουρκικής πολιτικής στο θέμα της Αγίας Σοφίας και άλλων χριστιανικών και βυζαντινών μνημείων στην Τουρκία. Πρόκειται προφανώς για ανακριβείς και εντελώς άδικες συγκρίσεις. Σε κάθε περίπτωση όμως είναι σαφές ότι το γενικό κοινό διεθνώς αντιμετωπίζει ως ανάλογες τις ενέργειες των δύο αυτών κρατικών διοικήσεων. Και αυτό κατά την άποψή μου είναι το κακό αποτέλεσμα / κακή συνέπεια μιας κακής πολιτικής απόφασης να μετακινηθούν τα ευρήματα, παρά τα επιστημονικά στοιχεία που πολλοί φορείς έχουν συγκεντρώσει ώστε να αποδείξουν ότι η απόσπαση θα ήταν θεμελιώδες λάθος. Όχι μόνο για το μέλλον, από πλευράς πολιτιστικής κληρονομιάς, όπως περιέγραψα νωρίτερα, αλλά και για το παρόν – πολύ απλά γιατί η πολιτιστική κληρονομιά ακόμα κοστίζει. Δεν μπορούμε να περιμένουμε να διατηρήσουμε την πολιτιστική μας κληρονομιά και να έχουμε πρόσβαση σε αυτήν εάν δεν είμαστε διατεθειμένοι να πληρώσουμε κάποιο κόστος για τον σκοπό αυτό. Και αυτό δεν είναι μόνο το κόστος της συντήρησης αρχαιοτήτων σε μουσεία ή της μετακίνησής τους από ένα σημείο Α σε ένα σημείο Β, αλλά και το κόστος της διατήρησής τους κατά χώραν (in situ), ώστε να διευκολύνουμε και να καταστήσουμε δυνατές μελλοντικές ανακαλύψεις και περαιτέρω ανάπτυξη.

Αυτά ήταν τα δύο θέματα που ήθελα να τονίσω: το ζήτημα των δημοσίων σχέσεων, καθώς και εκείνο της επιστημονικότητας. Ελπίζω ότι οι ανησυχίες μας -μιλώντας εκ μέρους των μελών της Διεθνούς Ενώσεως Βυζαντινών Σπουδών που αριθμεί αρκετές χιλιάδες μέλη στην Ευρώπη και όλο τον κόσμο- καταδεικνύουν την ανάγκη για μιας εκ θεμελίων επανεξέτασης της πολιτικής αυτής.

Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας.